

Uitgangspunten/ keuzes Sportaccommodatiebeleid

In verschillende nota's van gemeenten worden uitgangspunten, kaders en keuzen genoemd met betrekking tot sportaccommodaties. Het kan hierbij gaan om uitgangspunten of kaders voor het gebruik, de verdeling of de behoefte aan sportvoorzieningen (sportvelden/ banen en binnensportruimte) en andere benodigde voorzieningen (kleedkamers, kantine, materiaalruimte etc.).

Er bestaat vaak de noodzaak tot herstructurering of het afstoten van de (sport)voorzieningen en/of eventuele verplaatsing van verenigingen. Het gaat hierbij meestal om kleine verenigingen uit kleine dorpen. Herstructurering is meestal een lastige kwestie door de verschillende belangen van voornamelijk verenigingen, scholen en gemeenten. Gemeenten willen bestaande accommodaties rendabeler maken en eventuele bezuinigingen realiseren. Het is voor gemeenten noodzakelijk om keuzes voor het sluiten of afstoten van accommodaties te kunnen onderbouwen. Hiervoor dienen dus heldere beleidsuitgangspunten geformuleerd te worden. Dit vergroot de transparantie en de duidelijkheid van de keuzes. Hoewel gemeenschappen en verenigingen zich altijd tegen sluitingen zullen blijven verzetten, maakt het de acceptatie van de keuzes wel groter.

Voor buitensportaccommodaties zijn er in veel gevallen planningsnormen of andere methoden voor de bepaling van de behoefte aan velden en kleedkamers beschikbaar. Voorbeelden zijn het model met toelichting die VSG, VNG en de KNVB samen hebben opgesteld en de planningsnormen van NOC* NSF. Hiernaast zijn er voor andere sporten vaak ook specifieke methoden voor het berekenen van de benodigde capaciteit. Voor de binnensport zijn hier geen eenduidige richtlijnen voor opgesteld. Bij binnensportaccommodaties (sporthal/ sportzaal of gymlokalen) wordt vaak gebruik gemaakt van de bezettingsgraad. De gemeente Groningen maakt voor het bepalen van de benodigde binnensportaccommodaties ook gebruik van een methode die uitgaat van een minimumvariant, één sporthal per 20.000 inwoners of een maximumvariant, één sporthal per 15.000 inwoners. In verschillende beleidsdocumenten worden uitgangspunten genoemd met betrekking tot de capaciteit en de bezetting van de sportvelden- en accommodaties. De gemiddelde landelijke bezettingsgraad voor sporthallen liggen tussen de 60-90%. Het landelijk gemiddelde voor gymzalen ligt tussen de 50-70%. Er wordt in veel gevallen gekeken naar maximale praktische bezettingsgraad. De maximale praktische bezettingsgraad wordt in sporthallen ingevuld door het bewegingsonderwijs, de buitenschoolse activiteiten en door sportverenigingen.

Binnen de gemeente Groningen en andere groeigebieden spelen heel andere belangen en kwesties dan in de krimpgebieden van de provincie Groningen. In de stedelijke gebieden neemt de druk op sportvoorzieningen sterk toe en wordt er vooral gefocust op efficiënt en effectief gebruik van de sportaccommodaties. Hiernaast is het sportief inrichten van openbare ruimte actueel thema. Hierdoor kan de capaciteit worden uitgebreid zonder veel nieuwe accommodaties te hoeven gebruiken. De druk op accommodaties ligt voornamelijk op de doordeweekse avonden en in het weekend (met name zaterdag). Herstructurering van (sport)voorzieningen heeft in de stedelijke gebieden een andere insteek dan in de krimpgebieden.

De krimpgebieden hebben te maken met leegstand en een overschot aan accommodaties. In verband met de bezuinigingen, de afnemende vraag door de demografische ontwikkelingen (krimp, ontgroening en vergrijzing) en het veranderende sportgedrag (meer ongebonden sporten) dienen de gemeenten besluiten te nemen over de overbodige sportaccommodaties. Er bestaan verschillende mogelijkheden. Gemeenten kunnen besluiten geen financiële bijdragen te leveren aan overbodige sportaccommodaties en voorzieningen (kleedkamers, kantine etc.). Hierdoor zal het beheer en de exploitatie van de accommodaties in handen komen te liggen van de verenigingen. De vraag is of zij willen en/of kunnen.

Gemeenten benoemen hiernaast uitgangspunten/ kaders voor het onderhoud, beheer en de exploitatie van sportaccommodaties, de bouw, aanleg of renovatie en uitgangspunten voor tarieven en het verhuurbeleid. Uit een vergelijking van tarieven voor de huur van binnensportaccommodaties blijkt dat de tarieven in de provincie Groningen beduidend lager liggen dan de landelijke cijfers.

Door middel van desk research, een analyse van verschillende beleidsplannen en gesprekken met de ambtenaren is er informatie verzameld. Deze informatie is vertaald naar een lijst met uitgangspunten/ keuzes of kaders die gemeenten handvaten kunnen bieden voor keuzes met betrekking tot

sportaccommodaties- en beleid. De lijst is zonder er een waardeoordeel aan te geven samengesteld. Gemeenten kunnen zelf bepalen welke punten voor hun relevant en bruikbaar zijn. Het streven is gericht op het optimaal gebruik van aanwezige voorzieningen. Niet alleen op de betreffende accommodatie, maar ook in de nabijheid.

De uitgangspunten zijn geordend en in de volgende categorieën geplaatst:

- Capaciteit en behoeftebepaling
- Effectief gebruik
- Eigendom, beheer, onderhoud en exploitatie
- Tarieven en verhuurbeleid
- Functionaliteit

Voorafgaand aan de categorieën wordt het wettelijk kader met betrekking tot het onderwijs geschetst.

Op de website van de Vereniging Sport en Gemeenten staan veel publicaties en nota's met betrekking sportaccommodatiebeleid. Wellicht is het voor gemeenten interessant om onderstaande website eens te bezoeken: [Publicaties en nota's accommodatiebeleid VSG](#)

Wettelijk kader

Gemeenten hebben de plicht om te voorzien in basisvoorzieningen. Basisvoorzieningen op accommodatiegebied zijn bijvoorbeeld onderwijsaccommodaties, accommodaties voor bewegingsonderwijs en sommige welzijnscentra. De gemeente heeft een zorgplicht voor de onderwijshuisvesting van primair en voortgezet onderwijs. Dit betekent dat gemeenten ervoor dienen te zorgen dat er gymzalen of sportvelden beschikbaar zijn voor het onderwijs.

De planning en financiering van voldoende geschikte ruimte voor bewegingsonderwijs en voor de financiering van de eerste inrichting zijn verantwoordelijkheden van de gemeente.

Als ruimte voor bewegingsonderwijs komen sportaccommodaties in aanmerking waarin alle kerndoelen en eindtermen voor de betreffende onderwijssoort realiseerbaar zijn. Tevens moeten ze voldoen aan de wettelijke eisen (o.a. Bouwbesluit) en normen voor sportgebouwen met onderwijsgebruik en aan de eisen die de Arbo-wet stelt aan een veilige en gezonde leeromgeving en werkplek. Gymzalen dienen binnen een bepaalde afstand van de school liggen (opgenomen in verordening onderwijshuisvesting).

Ten aanzien van binnensportaccommodaties geldt dat voor behoeftebepaling en planningsnormen primair het accommoderen van bewegingsonderwijs leidend is en vervolgens de verenigingssport.

Gemeenten hebben geen verplichtingen om een ruimte voor bewegingsonderwijs aan het middelbaar beroepsonderwijs beschikbaar te stellen.

Uitgangspunten per categorie:

Capaciteit en behoeftebepaling

- **Buitensport:**
Het verruimen van capaciteit kan door het langer doorspelen op zaterdag en / of op vrijdagavond in de zomermaanden en/ of indien er verlichting aanwezig is. Er kan op zaterdag bijvoorbeeld gekozen worden voor speeltijden van 9.00 tot 19.00 uur. Dit zorgt tevens voor een effectief gebruik van de beschikbare capaciteit.
- De maximale benutting van de buitensportaccommodaties wordt, conform planningsnormen van het NOC*NSF berekend. Voor de planning van benodigde velden en voorzieningen zijn de "planningsnormen van NOC*NSF" uitgangspunt.

De planningsnormen voor verschillende sporten zijn hieronder weergegeven. Onder de linkjes zijn toelichtingen op de behoeftebepaling en planningsnormen of een berekening van de behoeftebepaling te vinden.

- **Atletiek:**
Voor atletiek wordt als uitgangspunt genomen dat een accommodatie met 6-laans 400 meterbaan, een 8-laans sprintbaan en de nodige faciliteiten voor technische nummers voldoet aan de behoefte van verenigingen met maximaal 1000 leden. Als voorbeeld: Groningen Atletiek en Studentenatletiekvereniging Vitalis hebben op dit moment gezamenlijk ongeveer 820 leden. De accommodatie in het stadspark voldoet hiermee aan de behoefte.
- **Tennis:**
Planningsnormen KNLTB (Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond)
Voor de planning van buitenbanen wordt als belangrijkste factor het aantal bij de bond aangesloten tennissers gehanteerd. De planningsnorm van de KNLTB is 90 tennisleden per verlichte buitenbaan. Bij buitenbanen zonder verlichting is de norm gesteld op 70 leden per baan. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen jeugdleden en volwassenen.
Voor de planning van binnenaccommodaties wordt uitgegaan van bevolkingsomvang. De KNLTB hanteert hiervoor de norm van 9200 inwoners per binnenbaan.
- **Voetbal:**
Planningsnormen KNVB (Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond)
Behoeftbepaling voor hoeveelheden velden en kleedkamers (VNG, VSG en KNVB). Op de onderstaande link naar de website van VSG staan onder andere een toelichting op de behoeftebepaling en een link naar het berekeningsmodel in Excel.
[Behoeftbepaling Voetbal VSG en KNVB](#)

Planningsnormen Voetbal NOC* NSF
De NOC*NSF norm gaat uit van 2 kleedkamers per benodigd veld en per 3 velden een set van 2 kleedkamers extra (dus 8 kleedkamers). Twee extra kleedkamers boven de NOC*NSF norm is volgens Grontmij voldoende (10 kleedkamers) of gebruik van teamlockers (afsluitbare kluisjes waar kleding in is op te bergen). Het gebruik van kleedkamers van een direct naastgelegen binnensportaccommodatie komt vaker voor.
Door de sterke stijging van meisjesteams, damesteams en gemengde teams, ervaren verenigingen in toenemende mate een tekort bij de NOC*NSF norm. In die situaties adviseert de KNVB uit te gaan van 4 kleedkamers per benodigd veld.
Aantal kleed- scheidsrechterkamers is gebaseerd op het aantal benodigde velden met daarbij behorende norm volgens NOC*NSF.
[Planningsnormen Voetbal NOC* NSF](#)
- **Hockey:**
Planningsnormen KNHB (Koninklijke Nederlandse Hockey Bond)
[Planningsnormen Hockey KNHB](#)
[Bespelings- en gebruikersnorm kunstgrasvelden Hockey](#)

- **Korfbal:**
Planningsnormen Korfbal (Koninklijke Nederlandse Korfbal Bond)
[Planningsnormen Korfbal KNVK](#)
- **Binnensport:**
Op basis van draagvlakcijfers is een bandbreedte geschetst voor de behoefte aan sporthallen. Hierbij is uitgegaan van een minimumvariant die uitgaat van één sporthal per 20.000 inwoners en een maximumvariant die uitgaat van één sporthal per 15.000 inwoners. Dit uitgangspunt wordt door meerdere stedelijke gebied, waaronder de gemeente Groningen gehanteerd.
- De onderwijsbenutting voor binnensportaccommodaties wordt, conform NOC*NSF normering, gesteld op 26 klokuren per week voor basisonderwijs en 34 klokuren per week voor voortgezet onderwijs

Gymnastieklokalen die uitsluitend voor bewegingsonderwijs worden gebruikt, kunnen daardoor per jaar een totale benutting hebben van niet meer dan 1.040 klokuren voor het basisonderwijs en niet meer dan 1.360 klokuren voor het voortgezet onderwijs;

Per jaar wordt maximaal 40 weken à 26 uur per week bewegingsonderwijs op de basisscholen gegeven;

Per jaar wordt maximaal 40 weken à 34 uur per week bewegingsonderwijs op het voortgezet onderwijs gegeven;

Per jaar zijn binnensportaccommodaties maximaal 40 weken à 44 uur per week beschikbaar voor verenigingssport.

Maximale praktische bezettingsgraad		
	uren per week	uren per jaar
onderwijs primair	26	1040
onderwijs VO	34	1360
verenigingssport	44	1760

Effectief gebruik

- Gemeente dienen zo effectief mogelijk gebruik te maken van de aanwezige voorzieningen. Niet alleen op de betreffende accommodatie, maar ook in de nabijheid. Denk hierbij aan de planningsnormen van de buitensportaccommodaties en de bezettingsgraad van de binnensport.
- Verenigingen of gebruikers met ledenaantal, teams of speelbehoefte beneden de norm 1,0 kunnen door de gemeente worden verwezen naar een andere accommodatie of de desbetreffende vereniging kan de accommodatie in eigen beheer nemen zonder vergoeding van de gemeente.
- Bij verenigingen die boven de norm van 1 komen maar waar sprake is van overcapaciteit in velden, zal de overcapaciteit buiten gebruik worden gesteld. Verenigingen kunnen kiezen om die velden in eigen beheer te nemen zonder vergoeding van de gemeente.
- Bij herstructurering (verplaatsingen van verenigingen) is een geschikte accommodatie volgens de gemeente een criterium en niet een accommodatie die vergelijkbaar was met de vorige accommodatie. Of
Bij verplaatsingen van verenigingen is een geschikte accommodatie een criterium en niet een accommodatie die vergelijkbaar was met de vorige accommodatie.

- Indien uit de behoeftebepaling (in te vullen Exceldocument) van VSG, VNG en de KNVB blijkt dat de behoefte aan velden lager ligt dan 0,6, wordt er gekeken of deze club bij één of meerdere andere clubs (met overcapaciteit) in de omgeving kan worden ondergebracht. Indien de kleine vereniging dit niet wenst kan ervoor gekozen worden om het beheer en de exploitatie zelf uit te voeren zonder gemeentelijke bijdrage.
- De actuele behoefte geldt als uitgangspunt. Als blijkt dat er in de huidige situatie teveel voorzieningen zijn binnen een bepaald sportpark zal de gemeente:
 - deze afstoten en het beheer niet langer continueren, of:
 - deze inzetten om capaciteitsknelpunten van andere basissportvoorzieningen op te lossen.
 Als uit prognoses blijkt dat op langere termijn structurele toename van het gebruik te verwachten is, zal de gemeente:
 - zoeken naar mogelijkheden voor medegebruik van andere voorzieningen.
 - als dat niet mogelijk is, is uitbreiden dan wel inbreiden een optie. Echter niet als blijkt dat de extra capaciteit tijdelijk nodig is. De gemeente wil op deze manier kapitaalvernietiging voorkomen.
- Een uitgangspunt bij de verplaatsing van sportverenigingen is het oplossen van accommodatieoverschot en tegelijk het teniet doen van een tekort van een andere sport.
- Een uitgangspunt voor het effectief gebruik van het aantal beschikbare velden in het weekend is het verplaatsen van wedstrijden op zaterdag naar de zondag. Op zaterdag is er vaker sprake van een capaciteitstekort doordat jeugdteams voornamelijk op zaterdag spelen. Een betere spreiding van de wedstrijden kan de druk op de capaciteit flink doen afnemen en kan zelfs leiden tot overcapaciteit aan velden.
- Indien verenigingen uit willen breiden, maar hiertoe geen mogelijkheid bestaat op de bestaande accommodatie zullen teams en sporters moeten uitwijken naar andere sportparken in de gemeente. Als er behoefte is aan extra capaciteit dient er eerst gekeken te worden naar andere accommodaties met overcapaciteit. Uitbreiding van capaciteit wordt opgelost binnen de bestaande sportparken. Indien er sprake is van een langdurige periode van capaciteitstekort (3 jaar) dan zal de gemeente actie moeten ondernemen op de uitbreiding van de capaciteit voor de desbetreffende sport.
- Een uitgangspunt voor de druk op sporthallen: Om de druk op de sporthallen in de winterperiode te verlichten, kunnen verenigingen uitwijken naar de gymzalen binnen de gemeente Groningen. De gymzalen zijn veelal eigendom van de gemeente.
- Voor iedere sportaccommodatie dient rekening gehouden te worden met enkele uren per week voor onderhoud- en schoonmaakwerkzaamheden. De heeft ook invloed op de capaciteit en de maximale bezettingsgraad van de sportaccommodaties.

Eigendom, beheer, onderhoud en exploitatie

Onder deze categorie vallen ook de uitgangspunten/ keuzes voor nieuwbouw, aanleg en renovatie van sportaccommodaties.

- De gemeente onderhoudt de velden. Wanneer verenigingen een budget krijgen voor het onderhoud, kan een besparing van € 3.000 per veld per jaar worden gerealiseerd. Het budget dat aan verenigingen verschaft wordt ligt dus lager dan wanneer het onderhoud in eigen beheer wordt uitgevoerd.
- Verenigingen krijgen door gemeenten een accommodatie toegewezen en kunnen een accommodatie nooit claimen als hun eigendom.
- Op basis van het aantal beschikbare uren en de daadwerkelijke bezetting van deze uren wordt het bezettingspercentage berekend. Bij binnensportaccommodaties met een

bezettingspercentage lager dan 50 % (zelf gekozen) kan de gemeente ervoor kiezen om het beheer en de exploitatie niet meer uit te voeren.

Toelichting:

Voor het bepalen van de maximale bezettingsgraad kan in theorie uitgegaan worden van de onderstaande tekst. Uiteraard is het mogelijk om hierop te variëren.

Een sportaccommodatie is, na aftrek van reguliere feestdagen, gedurende 50 weken per jaar open voor gebruik. Voor sporthallen, sportzalen en gymnastieklokalen betekent dit in de regel de volgende openstelling.

- maandag tot en met vrijdag van 8.00 uur tot circa 23.00 uur;
- zaterdag van 8.00 uur tot 22.00 uur;
- zondag van 8.00 uur tot 17.00 uur;

Dit betekent een openstelling van 98 uur per week. Gemeentes moeten zichzelf afvragen welke openingstijden voor hun eigen gemeente haalbaar en nodig is.

- In de zomerperiode wordt door schoolvakanties, competitiestop, verlaagde trainingsintensiteit en dergelijke nagenoeg geen gebruik gemaakt van sportaccommodaties. Aangezien het gebruik dan feitelijk nihil is wordt de praktische bezettingsgraad bepaald voor een periode van 40 weken. Voor de maximale praktische bezettingsgraad wordt daarom uitgegaan van 40 weken effectief gebruik.
- De gemeente is met betrekking tot de eigen sportaccommodaties verantwoordelijk voor zowel het planmatige, reguliere alsmede incidentele onderhoud aan sportaccommodaties, tenzij er met de gebruiker een beheersovereenkomst is afgesloten waarin andere voorwaarden over het onderhoud zijn vastgelegd.
- De sportverenigingen zijn verantwoordelijk voor aanvullende voorwaarden die betrekking hebben op het uitoefenen van de betreffende sport en netheid van de sportaccommodatie. Hieronder wordt o.a. verstaan het realiseren van en kleinschalig onderhoud aan sportspecifieke voorzieningen.
- Bij onderhoud van sportaccommodaties wordt voorrang gegeven aan accommodaties die ook ten behoeve zijn van het bewegingsonderwijs en derhalve niet ondergebracht kunnen worden in andere accommodaties vanwege wettelijke eisen en vastgelegde normen voor bereikbaarheid.
- Onderhoud en/of aanpassingen worden alleen uitgevoerd indien een redelijk resultaat in kosten ten opzichte van levensduurverlenging wordt gerealiseerd. Het uitgangspunt is wanneer de kosten voor het onderhoud binnen een bandbreedte van 40-60% van de nieuwbouwkosten vallen, dan wordt beoordeeld of een accommodatie in aanmerking komt voor vervangende nieuwbouw.
- Bij de aanleg van nieuwe sportaccommodaties geldt kwaliteit, bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid voor elke inwoner van de gemeente als uitgangspunt.
- Bij de aanleg van nieuwe sportaccommodaties wordt altijd gestreefd naar multifunctionaliteit (bewegingsonderwijs, verenigingsport en derden). Waarbij ook gelet wordt op clustering van voorzieningen van het onderwijs en de wijk, buurt- en dorpshuizen.
- Bij de aanleg van nieuwe sportaccommodaties worden de planningsnormen en/of behoeftebepaling van de sportbonden, VSG of NOC*NSF toegepast en waarbij aanvullende eisen worden afgestemd met de huidige- en toekomstige gebruiker.
- Voor de aanleg van nieuwe sport accommodaties met een multifunctioneel gebruik zal er gekeken worden welk gebruik er nog meer van toepassing is en in hoeverre dit van invloed is op de bezettingsgraad en daarmee bepalend is voor het aantal en omvang van de te realiseren sportaccommodaties.
- Vervangende nieuwbouw wordt toegepast indien blijkt dat de accommodatie in een dermate slechte conditie verkeerd dat onderhoud en/of aanpassingen geen redelijk resultaat opleveren in kosten ten opzichte van levensduurverlenging. Hierbij geldt het eerder genoemde

uitgangspunt van het plegen van vervangende nieuwbouw wanneer de kosten voor het onderhoud binnen een bandbreedte van 40-60% van vervangende nieuwbouw zijn.

- Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties zal de nieuw te realiseren capaciteit afgestemd worden op de daadwerkelijke behoefte waarbij de normen van het NOC*NSF en sportbonden richtinggevend zijn. Het is niet zo dat bij vervangende nieuwbouw dezelfde omvang en capaciteit wordt gerealiseerd.
- Bij de aanleg van nieuwe buitensportaccommodaties wordt zoveel mogelijk ingezet op de aanleg van kunstgrasvelden boven reguliere grasvelden. Bij het realiseren van nieuwe accommodaties wordt altijd een advies gevraagd van de betreffende sportbond. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat kunstgrasvelden veel duurder zijn dan natuurgrasvelden.

aanleg natuurgras	investering	termijn	kapitaallasten	onderhoud	totaal
onderbouw	€ 45.000	30	€ 2.546		
toplaag	€ 45.000	20	€ 3.313		
totaal	€ 90.000		€ 5.859	€ 9.300	€ 15.159
aanleg kunstgras					
onderbouw/bestek	€ 185.000	30	€ 10.468		
toplaag	€ 175.000	15	€ 15.867		
totaal	€ 360.000		€ 26.335	€ 5.200	€ 31.535

afschrijvingstermijn

Bron: Grontmij

Tarieven en verhuurbeleid

- Voor de binnensportaccommodaties kan er gekozen worden voor hogere tarieven tijdens piekuren ('s avonds) en lagere tarieven tijdens daluren (overdag). Dit zorgt tevens voor effectief gebruik van de accommodaties en minder druk op de primetime-uren.
- Een andere keuze die gemeenten wellicht kunnen maken in het verhuurbeleid is de zondag financieel aantrekkelijker maken door middel van subsidies of een daltarief. Hiernaast is het mogelijk om de primetime-uren aan te bieden tegen een hoger tarief.
- In het verhuurbeleid van de gemeente Groningen is bepaald dat tot 15.30-16.00 uur de sporthallen primair bestemd zijn voor het onderwijs. Daarna is het voor verenigingen en naschoolse opvang mogelijk om de accommodatie te huren. De naschoolse opvang heeft in principe tot 18.00 uur voorrang (al is deze regel nog niet officieel vastgelegd). Dit betekent dat verenigingen niet altijd een zaal kunnen huren voor 18.00 uur. Willen zij dat wel, dan kunnen de verenigingen de samenwerking aangaan met de naschoolse opvang. Voorsnog gebeurt dit op zeer kleine schaal.
- Topsport Talentscholen verdienen voorrang bij de toewijzing van accommodatieruimte op de gewenste uren. De gemeente dient sportruimte te bieden voor trainingen van hun sporttalenten.
- Door beter met het gewoonterecht om te springen of een minimale bezetting te vereisen, kan de gemeente verenigingen stimuleren worden om tijdelijk de uren af te staan aan clubs die de uren wel goed bezet krijgen. Bijvoorbeeld door behoud van de rechten aan te bieden voor het volgende jaar, zodat de vereniging het betreffende uur niet voorgoed kwijt is.

Functionaliteit

- Gymnastieklokalen zijn voor trainingen en wedstrijden van verenigingssport beperkt, respectievelijk niet geschikt en worden daardoor gerealiseerd en in stand gehouden om vooral het bewegingsonderwijs te faciliteren.
- Voor trainingen van bepaalde disciplines van gymnastiek als verenigingssport geldt dat een gymnastieklokaal bij uitstek geschikt is, vooral wanneer er een permanente opstelling van toestellen mogelijk is.
- Sportzalen en sporthallen zijn zowel voor bewegingsonderwijs als verenigingssport geschikt te maken en worden daardoor gerealiseerd en in stand gehouden om beiden te faciliteren.
- Uitgangspunt afmetingen binnensportaccommodaties.
Standaard binnensportaccommodaties zijn:
 - gymzalen (afmetingen circa 13x22x5,5m);
 - sportzalen (circa 22x28x7m);
 - sporthallen (ten minste 24x42x7m);Een sportzaal biedt bij toepassing van een scheidingswand dezelfde capaciteit als twee gymzalen. Een sporthal biedt:
 - o bij toepassing van één scheidingswand dezelfde capaciteit als twee gymzalen;
 - o bij toepassing van twee scheidingswanden dezelfde capaciteit als drie gymzalen;
- Gymzalen zijn beperkt geschikt voor verenigingssport en worden daardoor gerealiseerd en in stand gehouden om vooral het bewegingsonderwijs te faciliteren; Sportzalen en sporthallen zijn zowel voor bewegingsonderwijs als verenigingssport geschikt en worden daardoor gerealiseerd en in stand gehouden om beiden te faciliteren.
- Sportaccommodaties zijn primair bestemd voor het bewegingsonderwijs en breedtesportactiviteiten en dienen minimaal voor deze gebruikersgroepen te zijn toegerust.

- Een speellokaal wordt niet gerekend tot de standaard binnensportaccommodaties maar is wel geschikt voor bewegingsonderwijs voor met name leerlingen in de leeftijd van vier en vijf jaar in het (speciaal) basisonderwijs.
- Als gymlokalen/sportaccommodaties niet aan de NOC*NSF normen voldoen mogen er van sportbonden bepaalde wedstrijden niet gespeeld worden. Bij noodzakelijk onderhoud wordt gestreefd, naar alle redelijkheid en op basis van de gebruiker, om zoveel mogelijk accommodaties te laten voldoen aan de NOC*NSF-norm.